

Yedi Dakika/ Yedi Bölge: Endemik Enfeksiyonlar Marmara Bölgesi

Dr. İlknur Erdem

Namık Kemal Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı,
Tekirdağ.

BİR
ANNE
TÜM DÜNYAYI DEĞİŞTİREBİLİR...

Tüm Annelerinizin Anneler Günü Kutlu Olsun!

- Türkiye'de nüfus ve nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu Marmara Bölgesi, aynı zamanda diğer bölgelerden en fazla göç alan bölgedir.
- Ülke genelinde yer alan yedi bölge içerisinde sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi sıralamasında ilk sırada yer almaktadır.
- Bölgenin sosyoekonomik gelişmişliğinin temel belirleyeni ülkenin en önemli gelişmiş kenti olan İstanbul'un bu bölgede olmasıdır.
- Onbeş milyonu aşan nüfusu ile İstanbul, hem Marmara'nın hem de ülkenin en kalabalık nüfusuna sahip bir kentidir.

- Sosyal ve fiziksel hareketlilik, bölgede Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyon Hastalıklar gibi toplumsal ve tıbbi sorunlarla karşılaşma riskini yükseltmektedir.
- HIV olgularında tehlikeli bir artış gösteren Türkiye'de HIV hastalarının en çok görüldüğü bölge Marmara bölgesi ve İstanbul'dur.
- Sifiliz ve gonore olgularında da en çok bildiriminin olduğu il İstanbul'dur.

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI RAPORU , 2012

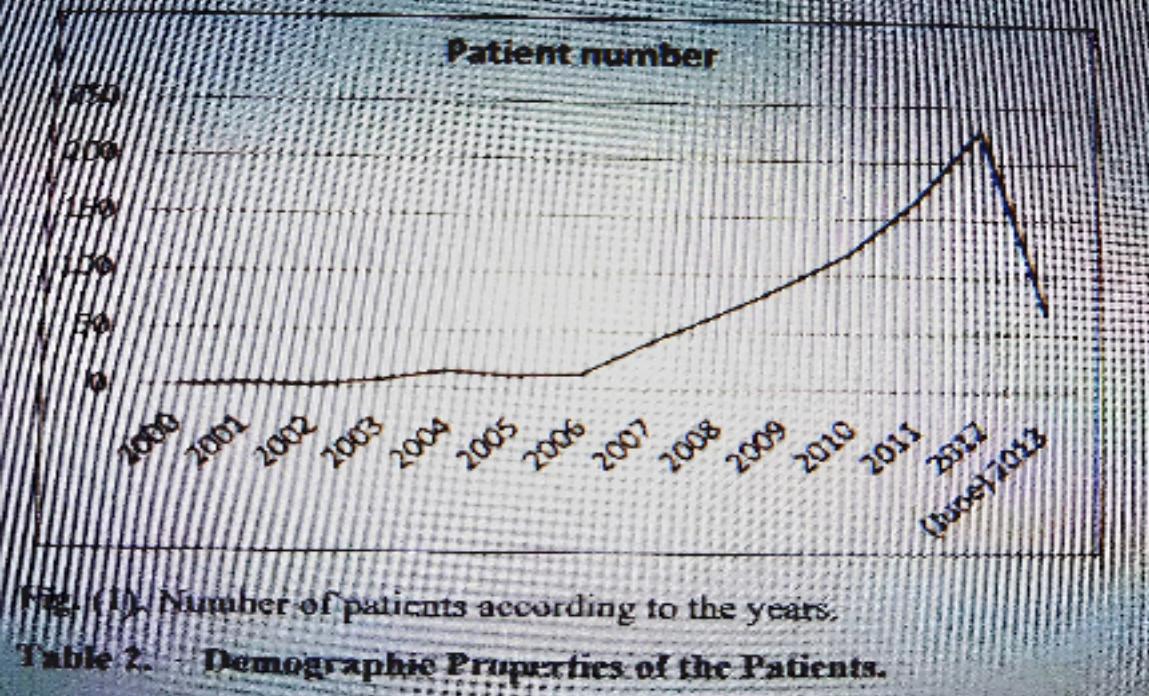
Akın L. Türkiye'de cinsel yolla bulanan enfeksiyonların epidemiyolojisi. Turkiye Klinikleri J Med Sci 2006, 26:655-665

- Dünya genelinde 2000 ile 2016 yılları arasında yeni HIV enfeksiyonlarının sayısı % 39 azalırken ülkemizde ise tam tersine her yıl giderek artan yeni hasta sayısının son 6 yıl içinde katlanarak hızlı artışı dikkati çekmektedir.
- **Ülkemizde halen her gün 6 yeni hasta tespit edildiği bildirilmektedir.**

- Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2017 yılı Aralık ayı itibarı ile Türkiye'de 15 054 HIV pozitif hasta mevcuttur. Hastalık yoğun olarak 20-45 grubundakilerde görülmekte.
- Hastaların yarısı İstanbul'da tanı ve tedavi almaktadır. Bakanlığa en fazla vaka bildirimi yapılan bölge Marmara, il ise İstanbul. Tanı ve tedavi alan hastaların yarısı İstanbul'da. Bunu sırasıyla Ankara, İzmir, Antalya, Mersin, Adana ve Bursa illeri izlemekte.

christians, and 21 (3%) were unknown. Table 3 shows other socio-demographic characteristics of the patients.

Table 2. Demographic Properties of the Patients.

Epidemiological Profile of Naïve HIV-1/AIDS Patients in Istanbul: The Largest Case Series from Turkey[§]

Mucahit Yemisen¹, Özlem Altuntaş Aydin², Alper Gündüz³, Nail Özgüneş⁴, Bilgül Mete^{1,5}, Bahadir Ceylan⁵, Hayat Kumbasar Karaosmanoglu², Dilek Yıldız³, Fatma Sargin⁴, Resat Özarslan¹ and Fehmi Tabak¹

¹IU, Cerrahpaşa Medical School, Department of Infectious Diseases and Clinical Microbiology, Istanbul, Turkey;

²Haseki Education and Research Hospital, Istanbul, Turkey; ³Sisli Etfal Education and Research Hospital, Istanbul, Turkey; ⁴Medeniyet University, Goztepe Education and Research Hospital, Istanbul, Turkey; ⁵Bezmialem Vakif University, Faculty of Medicine, Istanbul, Turkey

Abstract: The aim of the study was to report the epidemiological profile of HIV-1 positive patients from, Istanbul, Turkey, which has one of the lowest HIV/AIDS prevalences in Europe. The patients were followed by ACTHIV-IST group which was established by the Infectious Diseases Departments of five teaching hospitals (three university hospitals and two public hospitals) in Istanbul, Turkey. The HIV-1 positive patients were added to the standard patient files of all of the centers, these files were then transferred to the ACTHIV-IST database in the Internet. A total of 829 naïve untreated HIV-1 positive patients were chosen from the database. The number of male patients was 700 (84.4%) and the mean age of the patients was 37 years (range, 17-79). In our study group 348 (42%) of the patients were married and 318 (38.7%) of the patients were single. The probable route of transmission was heterosexual intercourse in 437 (52.7%) patients and homosexual intercourse in 256 (30.9%) patients. In 519 (62.6%) patients the diagnosis was made due to a screening test and in 241 (29.1%) patients, the diagnosis was made due to an HIV-related/non-related disease. The mean CD4+ T cell number in 788 of the patients was 357.8/mm³ (± 271.1), and the median viral load in 698 of the patients was 100,000 copies/ml. (20-9,790,000). In Turkey, the number of HIV-1 positive patients is still low and to diagnose with a screening test is the most common way of diagnostic route.

Keywords: Epidemiology, HIV/AIDS, screening test, Turkey.

INTRODUCTION

Turkey is one of the countries in Europe with the lowest HIV-1/AIDS prevalence. After the identification of the first

Table 1. Data of Ministry of Health of Turkey, Demographic properties of the patients diagnosed in 2012 (n: 1024).

CBE Epidemiyolojisi 2

	iller	Nüfus	Toplam Sifiliz Olu Sayısı			
			Topla m	Kadın	Erkek	Morbidite (her 100.000 kişide)
1.	İstanbul	10 018 735	3512	1292	2220	5,2
2.	İzmir	3 370 866	2192	786	1406	0,4
3.	Ankara	4 007 860	176	67	109	1,0
4.	Kayseri	1 060 432	150	65	85	54,7
5.	Erzurum	937 389	76	35	45	3,3
6.	Manisa	937 389	53	12	41	4,1
7.	Denizli	850 029	47	17	30	2,7
8.	Balıkesir	850 029	45	22	23	5,3
9.	Antalya	1 076 347	39	13	26	4,9
10.	Kırşehir	1 719 751	38	15	23	10,2
11.	Çanakkale	328 461	38	12	26	10,4
12.	Muş	715 328	36	13	24	4,5
13.	Artvin	950 757	36	13	23	78,2
14.	Aydın	365 938	35	13	22	8,0
15.	Rize	464 975	35	9	26	7,9
16.	Çanakkale	453 654	34	11	23	10,1
17.	Ordu	887 765	34	14	20	6,6
18.	Yozgat	682 919	32	3	29	3,3
19.	Giresun	523 819	30	14	16	2,9
20.	Sakarya	756 168	29	7	22	7,3
21.	Samsun	1 209 137	29	6	23	3,4
22.	Tekirdağ	623 591	26	7	19	2,1
23.	Trabzon	316 841	23	7	16	3,7
24.	Erzincan	1 651 400	20	9	11	12,3
25.	Mersin	1 651 400	20	8	12	2,2

Türkiye'de illere Göre Sifiliz Prevalansı (2002)

Tezcan S. Türkiye'de HIV/AIDS ve diğer CBE epidemiyolojisi

TUBERCULOSIS

- Küresel Tüberküloz 2016 Raporunda Türkiye'nin 2015 yılı insidans hızı yüz binde 18, ve tahmini mortalite hızı yüz binde 0,96 olarak verilmiştir.
- Türkiye ÇİD-TB açısından yüksek hastalık yüküne sahip 27 ülke arasında değildir. Küresel Tüberküloz 2016 Raporunda Türkiye'de yeni tüberküloz olgularında RD/ÇİDTB oranı %3-5,9 aralığında, önceden tedavi görmüş tüberküloz olgularında RD/ÇİD-TB oranı ise %12-29,9 aralığında verilmiştir

- İSTANBUL TB VERİLERİ : Her yıl Türkiye genelinde tespit edilen toplam TB vakalarının yaklaşık üçte biri İstanbul'dadır.
- **İlaca dirençli tüberküloz** önemli bir tehdit olmaya devam etmektedir.
- Türkiye'deki göçmen tüberkülozlu hastaların yarısına yakını, ilaçlara dirençli hastaların ise yarısından fazlası İstanbul' da ortaya çıkmaktadır.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Balıkesir	356	277	278	266	256	269	234	229
Bilecik	39	37	26	31	24	31	27	20
Bursa	803	746	705	718	620	595	631	669
Çanakkale	149	136	139	128	126	106	144	104
Edirne	171	154	174	145	121	113	128	95
İstanbul	6171	5702	5211	4898	4696	4124	4062	4076
Kırklareli	114	111	113	106	96	93	99	97
Kocaeli	467	346	368	337	344	307	348	286
Sakarya	310	323	271	314	296	282	242	229
Tekirdağ	283	263	227	238	195	167	177	175
Yalova	62	65	56	50	32	43	38	46
Marmara	8925	8160	7568	7231	6806	6130	6130	6026
Türkiye	18452	17402	16551	15679	14691	13409	13378	12772

	Toplam TB olgu sayısı	Toplam TB olgu hızı (100 000 de)	İstanbul TB olgu sayısı	İstanbul TB olgu hızı (100 000 de)
2005	20 535	28,5	6336	55,9
2006	20 526	28,1	6590	56,7
2007	19 694	27,9	6392	50,8
2008	18 452	25,8	6171	48,6
2009	17 402	24,0	5702	44,1
2010	16 551	22,5	5211	39,3
2011	15 679	21,0	4898	36,0
2012	14 691	19,4	4696	33,9
2013	13 409	17,5	4124	29,1
2014	13 378	17,2	4062	28,3
2015	12 772	16,2	4076	27,8

Türkiye'de Verem Savaşı, 2017 raporu

Toplam Tüberküloz Olgularında İllere Göre Olgu Hızları, 2013

Şekil 24. İstanbul İl İçelere Göre Toplam IB Olgu Hızları, 2015

- Marmara Bölgesi Güney Marmara ve Trakya bölümü ağırlıklı olmak üzere Türkiye'de *Francisella tularensis*'in endemik olarak bulunduğu ve su kaynaklı küçük salgınların görüldüğü bir bölgedir.
- Tularemi tanısız kalabilen ve yanlış tanı alabilen bir hastalığıdır.

- Ülkemizde ilk tularemi salgını 1936 yılında Lüleburgaz'dan bildirilmiş olup sonraki yıllarda da farklı bölgelerden sporadik vakalar ve küçük noktasal salgınlar bildirilmiştir.
- Bu salgından sonra 1988 yılında Bursa ili Karacabey Harası ve Badırga köyü'nde 64 vakalık bir epideminin saptanmasıyla tularemi ülkemizde tekrar gündeme gelmiştir. 1988'den sonra Bursa ve çevresi ile Çanakkale, Susurluk gibi yakın bölgelerde 1080 olgu saptanmıştır.

Table 3. Characteristics of the tularemia epidemics reported in Turkey (1936-2005)

Year	Region	Cases (n)	Season	Transmission	Clinical form (%)				
					Oropharyngeal	Oculoglandular	Ulcero-glandular/ glandular	Typhoidal	Mortality
1936 ³⁰	Luleburgaz	150	Summer	Water-borne	59	32	9		1
1937 ³²	Tatvan	6		Food	100				0
1945 ³³	Luleburgaz	18	Spring	Water-borne	82	18			0
1953 ³⁴	Antalya	200	Autumn	Water-borne	45	2	45	8	0
1988-1998 ³⁵	Bursa	205	Winter	Water-borne	83	8	2		0
1997 ³⁷	Ankara	16	Winter	Water-borne	100				0
2000 ³⁸	Duzce	21	Autumn	Water-borne	62	38			
2001 ³⁹	Bolu	14	Autumn	Water-borne	100	38			
2002 ⁴⁰	Balikesir	115	Winter	Water-borne	100				
2004 ⁴¹	Suluova	43	Autumn	Water-borne	4.6	11.6	83.7		0
2004-2005 ⁴⁵	Zonguldak	61	Winter	Water-borne	100				0
2004-2005 ³⁰	Kocaeli	145	Winter-Spring	Water-borne	100				
2004-2005 ⁴²	Kars	56	Winter-Spring	Water-borne	100				
			Autum						
2005 ⁴⁴	Kocaeli	129	Winter	Water-borne	100				0
2005 ⁴⁶	Tokat	8	Winter	Water-borne	88		12		
2005 ⁴⁷	Edirne	10	Winter	Water-borne					
2005 ⁴⁸	Duzce	11	Winter	Water-borne	73	27			0

Francisella tularensis ve Türkiye'de Tularemİ Epidemiyolojisine Genel Bir Bakış. S Kılıç

Figure 5. Provinces in which tularemia has been recorded according to tularemia epidemics or serologically confirmed cases.

RICKETTSIA

- Ülkemizde 1987 yılından beri sınırlı sayıda Akdeniz benekli ateşi(ABA) olguları Trakya bölgesi, İstanbul ve Bursa'dan bildirilmektedir; ancak, riketsiyozların ülkemizdeki prevalansı ve insidansı henüz bilinmemektedir. Çoğu epidemiyolojik ve klinik özellikler esas alınarak tanı konup, doksiklin ile tedavi edilen olgu ya da küçük olgu serileri şeklinde dir
- İlk kez 2003 yılında Kuloğlu ve ark. tarafından 11 ABA tanısı konmuş hastanın 10'undan deri biyopsi örnekleri alınmış; PZR amplifikasyonu dokuz hastada pozitif saptanmış ve DNA dizi analizi sonucu %100 *R. conorii* Malish'in ompA ve gltA genleri ile %100 benzer saptanmıştır.

Brucellosis

Şekil 3.2. Bruseloz Vakalarının İlere Göre Dağılım (Türkiye, 2005)

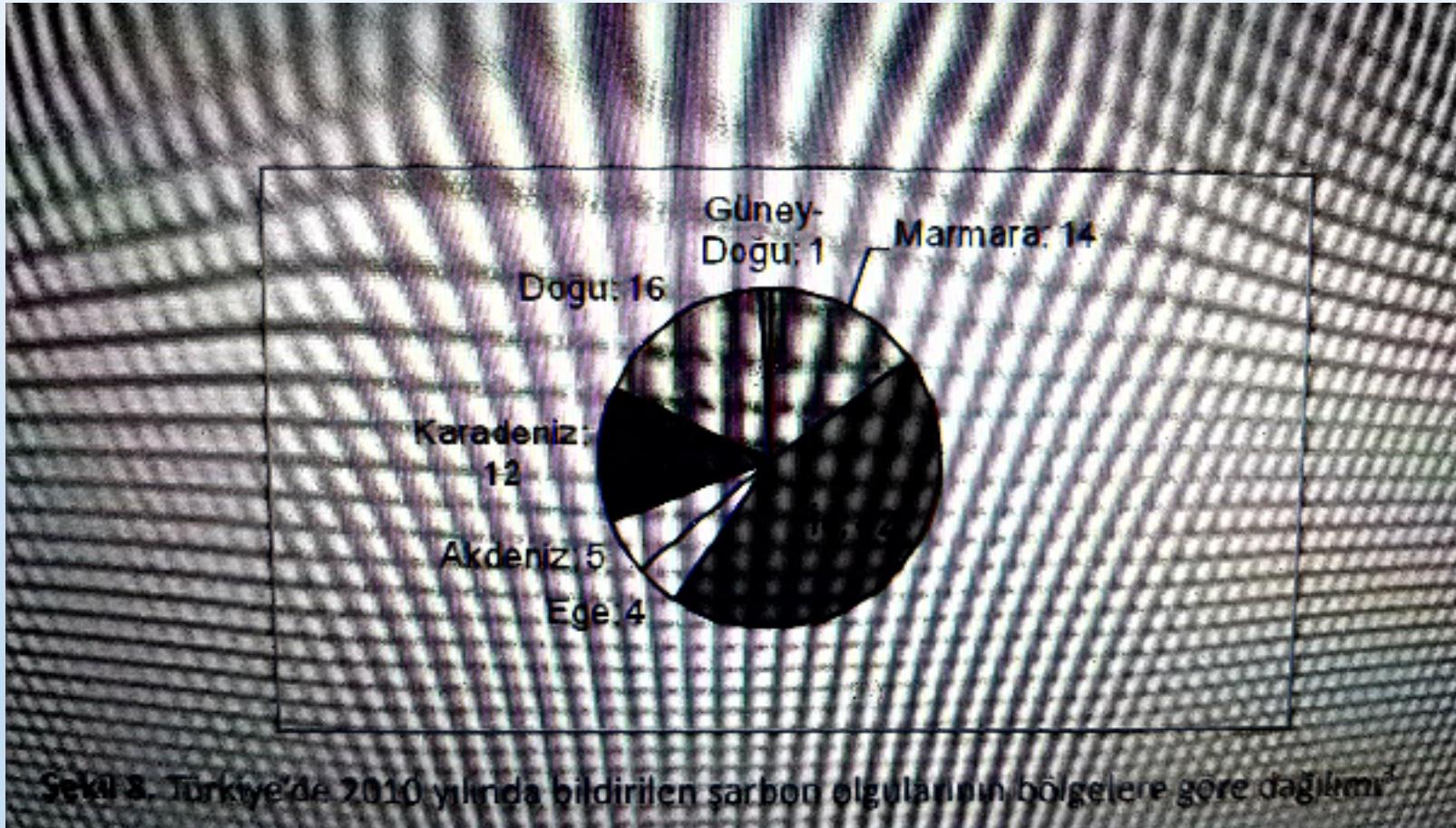
- 1-50 Vaka ● 51-100 Vaka ● 101-200 Vaka ● 201-300 Vaka ● 301-500 Vaka ● 500 < Vaka

- Türkiye'de 2005 yılından beri azalma gösterse de bruseloz Türkiye için önemli bir sağlık sorunudur ve hala endemiktir.
- Hayvancılığın önemli olduğu Trakya bölgesinde ayırcı tanıda unutulmaması gereken enfeksiyon hastalıklarındandır.

BALIKESİR'DE ŞARBON PANİĞİ

Yıllar içinde şarbon olguları azalsa da zaman zaman olgularla karşılaşılmaktadır.

Tekirdağ

Dinledığınız ve katılımınız için teşekkür
ederim